

Partiprogram

Version 2.0

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1	Ett partiprogram i utveckling.....	3
1.2	Vision och värdegrund.....	3
1.3	Djurperspektivet	5
2.	Djurs juridiska status	6
3.	Djurskydd.....	6
4.	Djursjukvård.....	8
5.	Djur i livsmedelsindustrin	8
5.1	Avskaffa industriellt utnyttjande av djur	8
5.2	Minimera djurkonsumtionen.....	9
5.3	Minimera djurtransporter.....	10
5.4	Kameraövervakning på slakterier.....	10
5.5	Kor	11
5.6	Grisar	12
5.7	Höns och tuppsycklingar.....	13
5.8	Renar.....	14
5.9	Fiskar.....	14
5.10	Skörd av grödor	15
5.11	Livsmedel - en säkerhetsfråga.....	15
6.	Djurförsök.....	16
7.	Sällskapsdjur	17
8.	Djur i det vilda.....	19
9.	Användning av djurs pälsar, skinn, ull och fjädrar	20
10.	Djur i underhållningssyfte.....	21
11.	Djurfristäder.....	22
12.	Djur i marknadsföring och folkbildning	23
13.	Miljö.....	24
13.1	Inledning	24
13.2	Energi.....	24

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

13.2.1	Elkraft.....	24
13.2.2	Transporter.....	25
13.3	Gruvning.....	25
13.4	Luft.....	25
13.5	Klimat.....	26
13.6	Miljögifter.....	26
13.7	Jord och skog.....	27
13.7.1	Jordbrukets miljöpåverkan.....	27
13.7.2	Gödsel.....	29
13.7.3	Naturskydd.....	29
13.8	Hav och sjöar.....	30
13.9	Resurshushållning.....	31
13.10	Globalt.....	31
14.	Hälsa.....	32
14.1	Inledning.....	32
14.2	Sjukvård.....	32
14.3	Antibiotika.....	33
14.4	Psykisk hälsa.....	33
14.5	Äldreomsorg.....	34
14.6	Droger och missbruk.....	35
14.7	Motion.....	35
14.8	Kost.....	36
15.	Tillsammans skriver vi historia.....	37

1. Inledning

1.1 Ett partiprogram i utveckling

I den första versionen av partiprogram för Djurens parti valde vi att fokusera på direkta djurfrågor, det vill säga frågor som direkt rör hur djur av icke mänsklig art mår och behandlas av oss människor i Sverige och i världen. Detta är och kommer alltid att vara vår kärnpolitik, att utgöra hjärtat av vår politik och vara anledningen till att vi existerar som politiskt parti. Vi valde därför av logiska skäl att fokusera på dessa kärnfrågor i version 1 av vårt partiprogram.

Vi är nu glada att kunna presentera denna utökade version av partiprogram; version 2, där vi har inkluderat två ytterligare områden som också är mycket viktiga för oss; miljö och hälsa.

I version 3, planerad för 2017, kommer vi att behandla alla övriga områden vi har valt att inkludera i vårt partiprogram.

1.2 Vision och värdegrund

Människor har alltid levt sida vid sida med andra djur, med individer av icke mänsklig art. Vi är likt djuren beroende av vår omgivning, av tillgång till skydd, mat och vatten. Vi är även beroende av andra djurarters existens. Trots detta har kulturer byggts upp med tanken om att människan är överordnad och oberoende djur och natur och således saknar moraliska skyldigheter mot dessa. Det finns därför mycket våld som beskriver människans och djurens relation till varandra. Det finns en historisk och nutida ignorans, ett blundande för andra djurs förmågor och för det lidande som våra handlingar skapar.

Människans förmåga och vilja att värna om och respektera djur har skapat de djurrörelser och djurskyddsregler som finns idag. Dessa organisationer och lagförslag växer fram som en direkt motkraft mot den institutionaliserade benägenhet hos människan att fatta beslut utan att tänka på vilka konsekvenser det har för andra djur. Även om beslutet skulle visa sig ha förödande konsekvenser, bortprioriteras ofta djurens intressen framför mänskliga intressen. Alternativa lösningar som inte skapar lidande för djuren utvecklas därmed inte.

Djurens parti menar att en mycket stor förändring måste ske i hur vi idag, i vårt land och i världen, behandlar vår planet och alla icke mänskliga men kännande individer av annan art. För denna förändring krävs det ett politiskt engagemang. Samhället måste få människor att börja ifrågasätta traditioner och gamla synsätt som fortfarande styr värderingar och beteenden. Sverige bör vara ett land där empati och medkänsla är ledord. Där institutioner och myndigheter har en grundsyn som innebär att alla kännande individer har samma moraliska status oavsett ålder, etnisk tillhörighet, kön, sexualitet och arttillhörighet.

Vi anser inte att människan har en naturlig rätt att behandla andra arter som hen behagar. Vi anser inte heller att människan har en inneboende vilja att behandla andra arter illa - tvärtom. Samtidigt har partiet en medvetenhet om att förändring inte sker över en natt utan måste få ta tid och ske stegvis. Nuvarande sätt att tänka och agera är befäst i våra kulturella traditioner och inlärt hos oss

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

från tidig ålder. Synsätt förstärks dagligen genom olika samhällskanaler såsom skola, politik eller reklam som påverkar vardagliga beteenden. Men människan är ett anpassningsbart djur. Nutiden kräver att vi tänker om men också att vi lyssnar till den forskning som redan finns och de beteendeförändringar vi redan nu vet måste ske för att skapa ett hållbart samhälle.

Djurens partis politik tar sin utgångspunkt i en önskan om att vara med och ta en del av ansvaret för att skapa förändring, att vara en röst för djuren i beslutsfattande organ på olika nivåer. Tillsammans med andra djurpartier världen över, vissa redan invalda i parlament medan andra är växande, skapas en djurpolitisk rörelse för att förbättra djurens situation.

Vi menar att en mycket viktig början är att individer av icke mänsklig art får en starkare juridisk ställning än vad som är fallet idag. Människors respekt för djur utgår idag ifrån en subjektiv princip vilken sällan tilldelar djur moralisk status eller skyddar dem från att ses som produkter eller som underhållning för människan. Därför krävs det en starkare lagstiftning som erkänner djurens egenvärde och höjer deras status och motarbetar denna selektiva uppdelning.

Vi menar att alla politiska frågor som berör djur ska innehålla ett djurperspektiv som tar hänsyn till hur djuren påverkas i politiskt beslutsfattande och som försöker minska människans negativa påverkan på deras intressen. Inga kännande djur ska utnyttjas av människan på ett sätt som är negativt för djuren. Dessutom vill vi arbeta för att förbättra för djuren oavsett om de skadas av människor eller av andra orsaker.

I svensk politik blir djurens röst ständigt sekundär gentemot ekonomiska intressen. Här vill Djurens parti vara en tydlig politisk röst för djuren. Vi står för medkänsla och vi är villiga att ta ansvar för vad ett sådant ställningstagande innebär. Vår ideologi är starkt förankrad i forskning och etik som både definierar och löser problem gällande djurs situation. Vi ser även att djurperspektivet är ett fundamentalt perspektiv för att förstå och lösa globala såväl som nationella problem inom folkhälsa och miljö. Mycket av de problem vi står inför i dag kommer ur en felaktig syn på hur djur och människor fungerar, vad det är som driver oss samt får oss att må bra. Nya folkhälsoproblem relaterade till livsstil ökar medan vi lever i en tid då främsta orsakerna till klimatförändringar och utdöende arter är mänskliga aktiviteter.

De personer som har valt att i ett tidigt skede lägga tid och kraft på att vara med och bygga upp Djurens parti som ett nytt politiskt parti i Sverige drivs alla av en gemensam sak - en stark vilja att ändra på hur vi ser på djur av icke mänsklig art, men även oss själva, med syfte att minska lidande och skapa en bättre värld för alla oavsett art.

Djurens parti vill se ett samhälle där viljan att förstå andra varelser övervinner fördomar och respektlös behandling. Vi kan ta djur mer i beaktande, inspireras av hur de lever i sina närmiljöer, kommunicerar med varandra och med oss. Vi kan känna samhörighet. Det finns mycket att jobba på när det kommer till den positiva relationen människa och djur emellan, där ömsesidig frihet utgör premisserna för mänsklig frihet och utveckling som art. Vi kan arbeta politiskt för att skapa bättre förutsättningar för denna relation och därmed leva upp till bilden av ett djurvänligt Sverige vilket vi inte kan leva upp till idag. Dessa ord är ord av hopp om ett Sverige och Europa i förändring.

1.3 Djurperspektivet

Det finns många vanliga orsaker för att skada djur och för att ignorera deras lidande. Men alla faller platt. Många hänvisar till att Sverige har en lång historia av att skada djur och ignorera deras lidande och att vårt beteende där kan rättfärdigas av traditioner och historia. Men i fall där människan har kämpat för sin rättighet till rättvisa har historia och förutfattade meningar ersatts av bättre vetande och framtidstänkande. Vi rättfärdigar inte längre slaveri eller att någon inte ska få rösta på grund av sitt kön eller sin ekonomiska klass. Fler börjar inse att det inte är otänkbart att vi en dag ser tillbaka och frågar oss hur vi kunde behandla djur så illa och hur vi kunde tro att det inte påverkar vilka slags människor vi är.

Människan har en lång tradition av att använda djur till mat, kläder och liknande. Människor har även en lång tradition av våld, maktutövning och tragedi. Det finns ett argument som säger att våld mot djur är naturligt. Rovdjuret faller sitt byte så därför kan vi också bete oss som rovdjur, men att något är naturligt gör det inte rätt. Våld mot varandra går också att se som ett naturligt mänskligt beteende likt behovet att märka revir. Plågsamma sjukdomar är också naturliga men mänskligheten försöker ändå bekämpa dessa. Människan har till skillnad från rovdjuren möjligheten att välja. Vi har kunskap om de utsatta djurens naturliga beteenden och förmåga till lidande. Vi kan resonera i termer av rätt och fel och vi har alternativa sätt att skaffa föda. Vi kan välja att identifiera oss med den betande kon istället för det jagande lejonet på savannen. Vi kan förändra vår självbild och vår roll på planeten.

Den kanske vanligaste orsaken är att djur helt enkelt inte är människor och att de därmed är av lägre betydelse än vi. Det argumentet har använts många gånger i historien också för att förtrycka andra etniciteter, kön, funktionshindrade, etcetera. Att säga att det är acceptabelt att skada någon därför att individen är annorlunda är inte ett hållbart argument.

Ytterligare ett argument som ofta läggs fram är; "Men vad händer med jobben? Många livnar sig på att utnyttja djur". Svaret är dels att det bildas nya jobb när samhället förändras. Förr i tiden fanns det växeltelefonister som för hand kopplade om samtal genom att sätta i och dra ur sladdar. Nu finns det IT-konsulter. Det finns flera svenska företag som tillverkar djurvänliga produkter som ersätter de ovänliga och med en ökad efterfrågan kan de växa till svenska storföretag som skapar mängder med jobb. Den andra delen av svaret är att det ska finnas ett socialt skyddsnet i samhället för de individer som förlorar jobbet, oberoende av orsak. Yrkesroller kommer alltid att försvinna och nya bildas. Den som blir av med sitt jobb behöver få hjälp av samhället. Dessutom betraktas förlusten av arbetstillfällen inte som ett hållbart argument för att behålla eller tillhandahålla arbeten som skadar människor på motsvarande sätt.

Behovet av ett utvecklande samhälle är inget negativt. Djurens parti ser positivt på de utmaningar vi står inför då de kan uppmana till att skapa ett samhälle som är bättre för alla. Om Sverige verkligen vill vara en ledande nation inom djuromsorg¹²³ så bör Sverige sluta jämföra sig med de värsta länderna och börja visa vägen igen. Allt tyder på att världen kommer att öppna upp sig för ett sådant

¹ <http://www.svensktkott.se/om-kott/darfor-svenskt-kott-fordjupning/>

² <http://nyheter24.se/debatt/776490-erlandsson-c-sverige-har-varldens-basta-djurskydd>,

³ http://www.djurensratt.se/sites/default/files/varldens_basta_djurskydd.pdf

Sverige och att möjligheterna är oändliga om vi behandlar individer av alla arter samt vår miljö med hänsyn och respekt.

2. Djurs juridiska status

Djurens parti vill att djur ska ges högre status i det svenska rättsväsendet. Idag räknas myndigheter och företag men inte djur som juridiska personer. Idag räknas domesticerade djur som ägodelar, medan vilda djur inte alls ingår i djurskyddslagstiftningen. Vi vill att alla djur ska erkännas i lag som kännande individer.

I vissa andra länder har en förändring inom detta område börjat ske. I Indien har man förklarat delfiner som icke-mänskliga personer och i USA har djur i vissa fall kunnat företrädas i domstol. Franska parlamentet, Nya Zeeland och Colombia slog under 2015 fast att djur är kännande varelser. En formulering som förhoppningsvis ska ge ökad tyngd åt lagstiftningen och arbetet för djurens rättigheter.

Djurens parti vill att djur skall kunna betraktas som icke mänskliga personer även i Sverige och sålunda kunna företrädas i domstol.

De lagar och regler som finns för att skydda djur måste också efterlevas. Därför behövs det på flera områden utökade kontroller och kraftigare påföljder när lagar och regler inte följs.

Djurens parti vill

- att Sverige bör arbeta för att FN antar en resolution om djurens rättigheter likt de mänskliga rättigheter som infördes 1948
- att djur ska kunna företrädas i domstol
- att alla djur ska skyddas under djurskyddslagstiftningens ramar, både tama och vilda.

3. Djurskydd

Vår svenska djurskyddslag 2§ lyder: "Djur skall behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom"⁴. Djurens parti menar att denna djurskyddslag skall vara mer än ett ramverk och istället följas mer strikt. Djurens parti vill verka för en ändring i djurskyddslagen där ordet "onödigt" i ovanstående mening tas bort. Vi vill att meningen ska låta "Djur skall behandlas väl och skyddas mot lidande som inte är i djurets intresse, samt mot sjukdom".

⁴ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Djurskyddslag-1988534_sfs-1988-534/

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

Djur som utnyttjas i industrier är speciellt utsatta och far ofta illa då de ses som ett medel för att göra vinst. Det är mycket viktigt med kontinuerliga kontroller som kan se till att djurens levnadsvillkor som ett minimum lever upp till de lagar som finns.

Djurens parti menar att en myndighet med ett övergripande ansvar för djurskyddsarbetet är av stor betydelse för att djurskyddslagstiftningen efterlevs och vill därför att Djurskyddsmyndigheten återinförs. En Djurskyddsmyndighet skulle vara en central myndighet för djurskyddstillsyn och ha ett övergripande ansvar för djurskyddet samt ansvara för utbildning av andra myndighetspersoner i landet som arbetar med djurskydd samt översyn av lokala kontor på länsstyrelse och kommunnivå.

Att ansvar för djurskyddskontrollerna nu ligger hos länsstyrelserna menar vi är bra då det säkerställer enhetlighet inom länen. Kontrollverksamheten behöver dock ökade resurser och det behövs fler lokala kontor ute i kommunerna för att ge kontrollanterna en bättre översyn över området de har hand om.

Det finns i Sverige flera ombudsmän som har till uppgift att hindra kränkningar av olika fri- och rättigheter. Djurens parti menar att det behövs någon som tillvaratar även djurens intressen, att inte djurskydds- och djurrättsorganisationer är de enda som bistår med information utan även en myndighetsperson. Djurens parti föreslår därför även att det tillsätts en Djurombudsman som arbetar med att synliggöra det lidande som djur faktiskt utsätts för, både med lagen som stöd samt i form av lagöverträdelser. Djurombudsmannen ska upprätta en strategi för att begränsa lidandet i framtiden.

Djurens rättigheter kommer ofta i andra hand och prioriteras inte av den svenska polisen. Man bör därför även införa en speciell djurskyddspolis som ska hantera alla ärenden rörande missförhållanden hos djur. Dessa poliser ska finnas över hela landet och ha samma befogenheter som vanliga poliser men vara utbildade speciellt för att ta hand om djurärenden.

Djurens parti vill se en skärpt djurskyddslagstiftning i Sverige där ett djurperspektiv är inkluderat. Både oanmälda och anmälda kontroller behövs och därför krävs mer resurser och mer utbildad personal på olika nivåer inom djurskyddsverksamheten.

Djurens parti vill verka för följande åtgärder

- att en Djurskyddsmyndighet återinförs med rikstäckande och yttersta ansvar för djurskyddet i Sverige
- att en Djurombudsman tillsätts
- att fler och specialutbildade resurser tillsätts för att lagföra brott mot djurskyddslagen
- satsning på fler utbildningsplatser inom olika nivåer av djurskydd
- att fler djurskyddskontroller sker och att ett större antal utförs oanmälda
- en ökning av antalet lokala kontor för djurskyddskontrollanter
- att djurskyddspoliser ska finnas tillgängliga i hela landet antingen lokalt eller genom regional samverkan.

4. Djursjukvård

Idag finns det väldigt få djurambulanser. Djurens parti vill se ett statligt stöd så att djurambulansen ska kunna utveckla sina verksamheter. Visionen är att det i framtiden ska finnas djurambulanser i hela Sverige som hjälper både vilda och tama djur.

5. Djur i livsmedelsindustrin

5.1 Avskaffa industriellt utnyttjande av djur

Djurens parti vill att utnyttjande av djur ska avskaffas. En stor del av utnyttjandet sker i livsmedelsindustrin. I Sverige dödar slakterierna närmare 90 miljoner landlevande djur varje år⁵. Dessutom plågar och dödar det svenska fisket hundratals miljoner vattenlevande djur per år⁶. I Sverige är det lagligt att utsätta djur i matindustrin för plågsam behandling, en behandling som mot en hund skulle innebära lagbrott och bestraffning. Detta trots vetskapen om att djur inom matindustrin också känner smärta, oro och lidande. Det systematiska lidandet som djur i industrierna utsätts för stöds med subventioner vilket är en del av förklaringen till att inte villkoren för djuren förbättras.

Sverige subventionerar bönder, inklusive stora djurfabriker, genom bidrag till EU:s Common Agricultural Policy, ett system som kostar ungefär 40 procent av EU:s budget varje år⁷. Djurens parti menar att subventionerna bör avvecklas. Våra skattepengar ska inte finansiera storskaligt djurplågeri.

Den felaktiga behandlingen verkar spegla synsättet att djur som människan valt att äta har ett liv mindre värt att värna om. I en sektor där djurskyddsregler bör gälla som mest är de därför som mest osynliga och det är ett undantag snarare än regel att de efterlevs.

Det industriella utnyttjandet av djur är en högprioriterad fråga för Djurens parti eftersom det är här vi svenskar dödar och plågar allra flest djur, över 99 % av djuren som vi skadar, och nivån på lidandet som vi utsätter djuren för är extrem och hänsynslös mot deras liv och intressen.

Djurens parti vill motarbeta en industri som anser djur vara produkter eller här endast för att vara till nytta för oss människor. På grund av mänsklig aktivitet så utrotas arter varje dag och det sker en massförstöring på vår planet. Matindustrier och överkonsumtionen av animalier speglar ett tankesätt där människan är högst upp i en hierarkisk ordning. Trots att köttproduktionen bidrar till mer växthusgaser än någon annan industri på jorden adresserar inte andra partier det viktiga arbetet i att minska denna sektor. Djurens parti vill uppmuntra till produktionssätt som ser till den viktiga

⁵ Jordbruksverkets statistikdatabas, 2014

⁶ http://djurensratt.hemsida.eu/sites/default/files/fiskrapport_web_0.pdf

⁷ <http://www.eu-upplysningen.se/Om-EU/Vad-EU-gor/EUs-jordbrukspolitik/>

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

symbiosen med, och goda relationen till, andra djur och vår natur. Sverige bör stimulera företag med idéer som säkrar, och inte äventyrar, vår planets resurser och allas framtid.

Det är av största vikt att Sverige även arbetar på EU-nivå för att påverka EUs import- och exportregler. Sverige ska inte importera varor som är producerade genom sämre djurskydd än vad vi har i Sverige.

5.2 Minimera djurkonsumtionen

Svenska folket äter i dag mer kött än någonsin. Detta medför en allt mer industrialiserad djurhållning vilket innebär kraftigt försämrade villkor för djuren som utnyttjas. Djurens parti vill på sikt se en avveckling av den industrialiserade djurhållningen. Under tiden vill vi verka för att kraftigt förbättra för djur i matindustrin. Djur ska alltid ges möjligheten till att få utlopp för sina naturliga beteenden. Detta måste vara säkrat i djurskyddslagen och synligt i praktiken. Smärtsam kastrering måste så länge den är laglig ske med bedövning samt påföljande smärtlindring och djur inom matindustrin ska ha garanterad tillgång till utevistelse.

Förutom att den industrialiserade djurhållningen innebär stort lidande för de djur som utnyttjas lider stora delar av världen av både svält och vattenbrist. Det går åt mycket mer vatten för att producera kött än till att odla grödor. För att få till stånd en mer ansvarsfull matproduktion i världen behöver vi övergå till en kost innehållande mer vegetabilier.

Sverige måste konsumera färre animaliska produkter och bör driva en politik för att minska efterfrågan. Djurens parti vill se mål i siffror över hur mycket konsumtionen ska minska och att utvecklingen av alternativ till traditionella djurprodukter främjas. En del av vår vision är ett helvegetariskt samhälle för djurens skull. Detta skulle även ha en stor positiv inverkan på människors hälsa samt för miljön.

Vi vill se en skatteväxling där de produkter som orsakar mer lidande får höjd skatt och de som orsakar mindre lidande får sänkt skatt. Sluteffekten på skattenivån i samhället ska bli neutral, det vill säga varken högre eller lägre skatt. Skatteväxlingen ska gälla både svenska och importerade produkter och rimligtvis läggas i försäljningsledet. Exempel på produkter som skulle kunna få sänkt skatt är vegetabilisk mjölk, frukt, grönsaker och andra liknande produkter. Vi vill att en utredning tillsätts för att utreda hur en sådan skatteväxling ska utformas samt att en sådan skatteväxling påbörjas så snart som möjligt.

Djurens parti vill genom nedanstående åtgärder verka för en minskad konsumtion av animaliska produkter.

Djurens parti vill

- driva frågan om ekonomiska styrmedel på djurprodukter i försäljningsled
- verka för en minskning av subventionerna till djurindustrin
- verka för att bönderna stimuleras till att ställa om sin kött-, mjölk- och äggproduktion till en mer etisk och mindre miljöbelastande produktion
- driva frågan om nationella mål för att minska konsumtionen av djurprodukter

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- på alla nivåer i offentlig verksamhet driva frågan om ökat inslag av vegetabilisk mat i syfte att förändra medborgarnas attityd till vegetabilisk mat
- sprida information om och kampanja för en växtbaserad kostcirkel
- verka för att helvegetarisk kost blir standard på sjukhus, skolor och övrig offentlig verksamhet som övergripande mål med mindre delmål på vägen och att en icke animalisk kostcirkel sprids inom all offentlig verksamhet
- utreda möjligheten att inför en bonus till restauranter och caféer som väljer att satsa på en 100 procent vegetabilisk meny
- verka för att hemkunskapsundervisningen i skolan fokuserar på helvegetarisk matlagning.

Övergången till fler helvegetariska måltider inom skolväsendet underlättas genom samarbete med och ökad utbildning av lärarkåren, inklusive hemkunskapslärare och kökspersonal, kring icke animalisk kosthållning.

5.3 Minimera djurtransporter

I EU är det tillåtet att transportera till exempel grisar och tama hästdjur i 24 timmar⁸. Djur som fortfarande diar får transporteras 18 timmar med en enda kort rast. I Sverige är maxgränsen åtta timmar men kan vara längre för djur som skickas utomlands. Sverige bör arbeta nationellt och på EU-nivå för att djur ska transporteras så lite som möjligt och för att transportererna ska bli mindre plågsamma.

- Djurens parti vill verka för
- nolltolerans mot att djur dör under transport
- att transporttiden ska begränsas till åtta timmar för däggdjur och fyra timmar för fåglar totalt
- att nuvarande regler skärps gällande transportförhållanden såsom yta, temperatur, ventilation och tillgång till vatten
- att mer resurser läggs på uppföljning av regelverk och lagföring samt hårdare straff vid överträdelser.

5.4 Kameraövervakning på slakterier

I dagens samhälle styr vinstintresset och detta gäller inte minst inom djurindustrin. Kraven på att öka produktionstakten är höga. I jakten på de billiga produkterna är det djuren som kommer i kläm. Nästan varje dag hör vi om misskötsel av djur, dessa utsatta individer som värderas i kilopris och inte som levande varelser. Det finns en djurskyddslag och den måste följas.

Djurens parti förespråkar en lag om obligatorisk kameraövervakning på slakterier, samt att materialet bevakas av veterinärer och/eller djurskyddsinspektörer. Utfört på rätt sätt visar övervakningen på eventuella missförhållanden, uppmuntrar till bättre beteende gentemot djuren, ger värdefull information vid träning av anställda och nyanställda samt tillhandahåller bevis vid eventuellt åtal. Inspektörerna kan inte vara överallt och ett övervakningssystem skulle vara ett stöd i deras arbete.

⁸ <http://www.eu-upplysningen.se/Om-EU/Vad-EU-gor/EUs-jordbrukspolitik/EUs-regler-om-djurskydd-tillater-ett-EU-land-ha-hardare-regler/>

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

Lagen ska beskriva var kameror ska sitta, vilka som har tillgång till filmerna samt hur länge filmerna får sparas. Kamerorna ska sättas ut över hela slakteriet för att ge en överblick över alla processer. Närvaron av kameror har en direkt effekt på de anställdas sätt att behandla djur.

Brittiska Food Standards Agency stöder användandet av kameror på slakterier. Deras erfarenhet är att slakterier med kameraövervakning är måna om att visa på en hög standard. De leverantörer som kedjan Sainsbury's får sitt kött ifrån har alla kameror sedan 2011. Tesco, Marks and Spencer och Lidl är ytterligare exempel på kedjor som endast använder sig av slakterier med oberoende kameraövervakning.⁹ Övervakningen påverkar även arbetsmiljön i positiv riktning. Den påvisar riskfyllda arbetsmoment samt slarv vid olika arbetsmoment vilket kan vara viktigt information vid utbildning.

5.5 Kor

Det går inte att separera mjölk- och köttindustrin. Avel för hög mjölkproduktion leder lätt till ökat lidande och sjukdom. "Förbrukade" mjölkkor skickas oftast till slakt även om de skulle kunna ha levt minst 10 år till. Alla tjurkalvar som föds slussas vidare till köttindustrin då de inte fyller någon funktion inom mjölkproduktionen.

Nästan hälften av alla kor står fastbundna större delen av året på hårda betonggolv och utomhusvistelsen är högst begränsad. De flesta tillbringar minst 90 % av sitt liv inomhus.

Inom mjölkindustrin tas kalven normalt från kon direkt eller någon dag efter födseln. Både kon och kalven stressas enormt av separationen då det strider mot deras naturliga beteende att inte få vara tillsammans. Att upprepade gånger bli inseminerad, vara dräktig och föda sin kalv bara för att kort därefter förlora denna är ett trauma för en ko och något vi menar är djurplågeri och inte borde vara tillåtet.

"Kor som tillåts ge di kan få bättre juverhälsa, minskad risk för mastit, högre nivåer av oxytocin samt högre mjölkavkastning. Kalvar som tillåts dia får enligt undersökning sitt sugbehov tillfredsställt, högre nivåer av oxytocin, bättre tillväxt och färre stereotypa beteenden"¹⁰.

Djurens parti vill

- att det inte ska vara tillåtet att separera kor och deras kalvar utan de ska ges rätten att leva tillsammans. Kalvarna ska tillåtas att växa upp tillsammans med sina mödrar och dricka den mjölk som var menad för dem fram tills att naturlig avvänjning sker. Perioden mellan dräktigheterna skall förlängas så att korna får vila.
- att beteskravet ökar med möjlighet till utevistelse året om samt att det alltid ska finnas någon form av väderskydd, naturligt eller byggt
- att inomhusmiljön förbättras med möjlighet att röra sig fritt på mjukt underlag och tillgång till bekväm liggplats

9

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/400796/Opinion_on_CCTV_in_slaughterhouses.pdf

¹⁰ http://stud.epsilon.slu.se/5895/1/heiwe_i_130722.pdf

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- att korna får mer grovfoder som deras magar är ämnade för
- att aveln för hög mjölkproduktion upphör
- att en utredning tillsätts för att se över importregler gällande mjölk och hur vi kan säkerställa att resultatet inte blir att vi gynnar import av mjölk från länder med sämre djurskydd än i Sverige
- att djur, där det är möjligt, ska få behålla sina horn. Avhorning är en mycket smärtsam process. Kons horn är ett mycket sensibelt organ som vi människor inte borde ta bort.
- att det införs krav på att alla djur som avhorns ska, utöver bedövning, få postoperativ smärtlindring.

5.6 Grisar

Enligt paragraf §4 i Djurskyddslagen ska djur tillåtas utföra sitt naturliga beteende¹¹. Så gott som alla grisar i Sverige lever hela sina liv inomhus på betonggolv och får aldrig komma ut. Grisar som lever utomhus under naturliga förhållanden ägnar ungefär 50 procent av dagen åt att böka och beta.¹² Grisarnas förhållanden kan i dagsläget ej anses vara förenligt med djurskyddslagen.

Det har 2013-2014 genomförts ett pilotprojekt med fixering av suggor i Sverige med stöd av Jordbruksverket. En ansökan om ytterligare kontrollprogram har lämnats in från grisbranschen. Syftet sägs vara att minska smågrisdödligheten och öka produktiviteten men innebär i själva verket en tillbakagång i djurvälståndet genom att bura in suggan och avvänja kultingarna tidigare än vad lagen föreskriver.¹³

Grisar från kravmärkt uppfödning är inte lika stressade och att ungarna dör är inte lika vanligt. Man bör istället för ökad fixering satsa på mer välmående grisar.

De nyfödda hangrisarna, ca 4000 individer/dag kastreras någon dag efter födseln. Från och med 1 januari 2016 är det efter stora påtryckningar från djurrättsrörelsen krav på bedövning innan ingreppet. Det finns emellertid en kastreringsmetod som sker genom injektion, immunokastrering, som är betydligt mer skonsam för kultingarna men än så länge ovanlig i Sverige.¹⁴ Det finns länder där kastrering inte förekommer, såsom i England, Irland, Spanien och Portugal.

Koldioxid är standardmetoden för bedövning av grisar vid slakt. Denna metod ger kvävningsskänslor och starkt obehag. Nederländska djurpartiet Partij voor de Dieren har lagt en motion om att fasa ut koldioxidbedövning som mot slutet av 2015 fick stöd i parlamentet. Detta innebär att Nederländernas regering enligt lag måste göra upp en plan för när utfasningen ska ske.

¹¹ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Djurskyddslag-1988534_sfs-1988-534/

¹² <http://www.djurensratt.se/vara-fragor/djur-i-livsmedelsindustrin/grisar>, ursprungskälla: Wülbers-Mindermann M. et al. (2000) Beteendeanpassad svinhållning – för minskad stress och sjuklighet. SLU, Fakta Jordbruk 17:2000.

¹³ <http://tidningen.djurskyddet.se/2015/01/grisproducenter-vill-fixera-suggor-i-burar/>

¹⁴ <http://www.djurensratt.se/vara-fragor/djur-i-livsmedelsindustrin/grisar>, ursprungskälla: Jordbruksverket (2013) Redovisning av uppdrag om kastrering av smågrisar. Dnr 5.2.17.10135/13

Djurens parti vill

- att omsorgen om grisarna kraftigt förbättras och att de får möjlighet att utföra sitt naturliga beteende
- att alla grisar ska ges möjlighet till utevistelse och få gå ute och böka i jord
- att grisar inte kastreras alternativt att det om det måste göras sker genom immunokastrering
- att all slakt, av grisar liksom av alla andra djur som idag lagligen får slaktas i Sverige, måste ske efter att djuret bedövats till medvetslöshet. Om djuret är vid medvetande upplever hen rädsla och dödsångest.
- att koldioxid som bedövningsmetod ska fasas ut
- att en utredning tillsätts för att se över importregler gällande grisar och hur vi kan säkerställa att resultatet inte blir att vi gynnar import från länder med sämre djurskydd än i Sverige.

5.7 Höns och tuppsycklingar

Den svenska djurskyddslagen slår fast att djur ska ha möjlighet att bete sig naturligt. Den slår också fast att djur endast får hållas så att deras hälsa främjas. Lagen är dock en ramlag som lämnar över till regeringen och till Jordbruksverket att meddela detaljregler.

Vad det gäller hönor som hålls för äggproduktion så stadgas det i djurskyddsförordningen att de ska ha tillgång till rede, sittpinne och sandbad.¹⁵ Flera viktiga funktioner utelämnas dock, till exempel att de ska ha tillräckligt med utrymme.

I vårt land sitter 1,25 miljoner värphönor inspärrade i burar med ett utrymme motsvarande mindre än ett A4-ark/höna. De frigående hönsen trängs i sin tur i stora stallar. Genom avel och ljusprogram har man fått fram hönor som är så produktiva som möjligt och lägger minst 300 ägg/år. Efter 1,5 år är de utslitna och slaktas. En vild höna kan bli minst 10 år gammal och lägger normalt 20-30 ägg/år som hon ruvar fram till kycklingar.

Varannan kyckling som kläcks är en tuppsyckling som anses vara en ovälkommen biprodukt på kläckerier som levererar nya värphönor till äggindustrin. Eftersom tuppsycklingen inte kan lägga ägg avlivs han. I Sverige dödas runt 15 000 tuppsycklingar varje dag. Det är ett tydligt exempel på hur djur behandlas som industriella råvaror. Inom EU och i Sverige mals kycklingarna levande ner i kvarnar eller gasas ihjäl. I Tyskland har man utvecklat en ny metod för att minska på lidandet för hankycklingarna som går ut på att könsbestämma ägg innan de kläcks. Metoden kommer att implementeras inom äggindustrin mot slutet av 2016 och målet är att slakt av hankycklingar ska upphöra helt under 2017.

Miljontals gödkycklingar har plågsamma benskadorna på grund av extrem avel och omkring 150000 individer dör varje år i Sverige i samband med slakttransporter.

Djurens parti vill se

¹⁵ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Djurskyddsforordning-1988539_sfs-1988-539/

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- en lagstiftning som säger att varje höna ska ha ett utrymme som tillåter henne att utföra sitt naturliga beteende
- krav på regelbunden utomhusvistelse och burhönsförbud
- ett förbud mot att systematiskt döda tuppsycklingar direkt efter kläckning genom könsbestämning av äggen
- nolltolerans mot att kycklingar dör i samband med transporter
- ett förbud mot snabbväxande kycklingraser.

5.8 Renar

I Sverige slaktas mellan 40 000 och 80 000 renar varje år. De flesta renar har under sina liv mycket lite kontakt med människor, vilket innebär att hantering orsakar stress hos renarna.

I Sverige är det tillåtet för vem som helst att kastrera renar utan bedövning, ett ingrepp som orsakar stor smärta och stress. Enligt en rapport från Jordbruksverket är det praktiskt mycket svårt att kastrera en ren under bedövning utan att samtidigt åsamka den smärta och mycket stress. Samma rapport nämner att flera samebyar väljer bort kastrering helt. Anledningen till kastreringen är att renarna får en högre slaktvikt samt att hornkronorna blir mindre och det blir därmed lättare att transportera renarna, anledningar som inte kan anses stå i paritet med det lidande ingreppet orsakar. Djurens parti anser att kastrering av ren ska förbjudas då den inte kan utföras i enighet med djurskyddslagen.¹⁶

Djurens parti menar att vargar måste kunna existera även i områden med ren. Att skjuta alla vargar i områden där det finns rennäring är inte acceptabelt och har en mycket negativ inverkan på möjligheten att ha en genetiskt frisk vargstam i Sverige. Rennäringen måste anpassa sin verksamhet så att den klarar en samexistens med varg.

5.9 Fiskar

Staten delar årligen ut 100-tals miljoner kronor i subventioner till svensk fiskindustri via EU och genom nationella subventioner som befrielse från bränsleskatt. Sverige är också delaktig i EU:s fiskefond som är ökad för att ha köpt upp tusentals ton fisk och skaldjur för att sedan slänga dem som avfall, allt för att hålla uppe priset på fisk.

Trålning som fiskemetod ger en ofantligt stor bifångst. Fiskar ses inte som enskilda varelser utan klumpas ihop som en stor massa och benämns i kg och vikt.

Men fiskar är känsliga. De kan känna smärta, rädsla och stress. Viltfångad fisk innefattas inte av djurskyddslagen och de lagar om hur man hanterar infångad fisk är mycket bristfälliga. Det är tillåtet att döda dem vid fullt medvetande, ofta genom att plågsamt kväva dem till döds eller att dra upp dem från djupare till grundare vatten så att deras inre organ spricker av tryckskillnaden. Även mycket små förändringar i ekosystemet kan påverka populationen, både till antal och vad gäller fiskens hälsotillstånd.

¹⁶ Jordbruksverket (2009). Redovisning av uppdrag om kastrering av ren. Dnr 31-6276/08.

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

Fiskodling är en av de snabbaste växande näringarna inom livsmedelsproduktionen i världen. Det krävs över tre ton viltfångad fisk för att producera ett ton odlad lax. Fiskdammar producerar enorma mängder avföring med hög koncentration av fosfor och kväve. Vild fisk och växter dör. Fiskar trängs ihop i syrefattigt vatten med skador, sjukdomar och beteendestörningar som även kan kopplas till avel. Fisken bedövas med koldioxid i vattnet innan slakt här i Sverige. Det är en plågsam och ofta långdragen död som förbjudits i Norge.

Djurens parti vill

- att Sveriges nästan obefintliga rättigheter för vattenlevande djur stärks
- att djurskyddslagen även skall gälla vild fisk
- att Sverige skall verka för ett globalt förbud mot bottenrålning och dumpning av fisk
- arbeta för förbättrade villkor för odlad fisk inte minst i Norge där större delen av laxen kommer ifrån
- införa förbud mot koldioxidslakt i Sverige samt att koldioxid ska ersättas av en säker bedövningsmetod
- förbjuda metoden "catch and release" och tävlingar inom sportfiske.

5.10 Skörd av grödor

Gnagare och andra djur dödas av skördemaskiner när man skördar grödor. En uppskattning för USA:s åkermark är att ungefär åtta djur dödas per amerikan och år. Vi vill att detta undersöks för Sverige och EU och att man arbetar för att använda skördemetoder som minimerar dödandet av djur.

5.11 Livsmedel - en säkerhetsfråga

Livsmedel ska få en tydligare koppling till den säkerhetsfråga som det innebär att hantera och konsumera livsmedel. Under de senare åren har matfusk, det vill säga när produkter säljs som någonting annat och förfalskas, blivit ett återkommande fenomen. Bristande kvalitet på hantering av mat har gett upphov till spridning av sjukdomar. Sverige bör svara på detta genom ökade kontroller, hårdare regler om märkning och kvalitet, samt straff som markerar vikten av en säker livsmedelsindustri där matfusk och sämre produktionsmetoder inte får förekomma.

Mer än hälften av all antibiotika som skrivs ut i Europa går till lantbrukets djur. Denna höga antibiotikaanvändning kan leda till en ökande spridning av resistent bakterier. Sverige bör arbeta för att EU ska vidta kraftiga åtgärder för att minska användningen och främja ett jordbruk där antibiotika enbart används när det är medicinskt befogat utifrån djurens hälsa och välbefinnande och där förebyggande åtgärder i form av avel och djurhållning som också utgår från djurens hälsa och välbefinnande skall användas hellre än antibiotika.

6. Djurförsök

Idag är det helt i enlighet med gällande djurskyddslagar att plåga djur i forskningssyfte. Många av djuren skadas och dör efter långa och plågsamma tester.

Från och med 11 mars 2013 har EU förbjudit försäljning av djurtestad kosmetika och hygienprodukter. Förbudet inkluderar djurtester av råvaror och även djurtester som görs utanför EU.¹⁷¹⁸ Detta är ett första steg mot att helt sluta använda djur i plågsamma tester. Men det är inte tillräckligt.

Att använda sig av djurförsök är utöver det lidande det leder till både dyrt och ger ofta resultat med en stor grad av osäkerhet. Djuren är i många avseenden dåliga modeller för människokroppen, vilket till exempel resulterar i att åtta till nio av tio nya läkemedel måste dras tillbaka på grund av att de inte fungerar eller har allvarliga biverkningar som djurförsöken inte har kunnat visa¹⁹. Det finns redan flera nya och bättre metoder som alternativ till djurförsök men det behövs en större vilja och väsentligt större satsningar för att utveckla fler djurfria metoder.

Kemikalieinspektionen och Miljömålsberedningen menar att det krävs snabbare och mer kostnadseffektiva tester än dagens djurförsök om man vill få fram tillräckligt med data om kemikalier för att kunna garantera en giftfri miljö. Det saknas dock idag riktade forskningssatsningar inom den nya toxikologin.

Djurens parti tror på forskning och vetenskapliga framsteg i kombination med en modern etik. Det innebär att medicinsk forskning inte görs på djur som kan lida utan istället på biologiska system och avancerade datormodeller som saknar ett centralt nervssystem med förmåga att känna smärta och som även är direkt anpassade till den mänskliga kroppen och dess reaktioner. Djurens parti vill successivt avskaffa alla djurförsök och ersätta dem med alternativa metoder. Det finns idag avancerade metoder för att bedriva medicinska tester på biologiska system i kombination med användning av datorprogram.

Så länge som djurförsök tillåts enligt lag, så ska de djur som används i djurförsök så långt det överhuvudtaget är möjligt ha ett bra liv, innebärande att djurens naturliga behov uppfylls och att de får vistas i en miljö så nära sin naturliga miljö som möjligt. Detta även om det kraftigt ökar kostnaden för djurhållningen. Vidare ska djur om möjligt pensioneras efter att djurförsöket är över och kostnaden för detta ska fullt ut bäras av den som utfört djurförsöken. Man ska heller inte använda djur när det inte är helt klart att kunskapen går att överföra till människor.

Vårt mål är att på sikt avskaffa alla djurförsök som inte ligger i djurens intresse och ersätta dem med modernare och säkrare metoder.

¹⁷ <http://forskautandjurforsok.se/fakta/konsument/kosmetikatester/>

¹⁸ <https://lakemedelsverket.se/malgrupp/Foretag/Kosmetika/Tillverkning/Forbud-mot-djurforsok/>

¹⁹ Forska utan Djurförsök, www.forskautandjurforsok.se

Djurens Parti vill fasa ut djurförsöken genom att

- satsa på tydliga mål för en årlig minskning av djurförsök
- satsa på forskning och framtagning av alternativa metoder
- modernisera regelverket så det blir enklare att använda alternativa metoder
- verka för att Sverige blir ett föregångsland och påverka EU när det gäller användningen av djurförsök
- verka för ett förbud mot djurförsök för hushållsprodukter inom EU
- verka för att kommuner gör goda djuretiska val vid upphandling av hygien- och rengöringsprodukter och väljer icke djurtestade produkter. Vi vill se ett omedelbart förbud mot att kommuner och landsting köper in produkter som är djurtestade.
- införa hårdare regler för vilken typ av produkter som får säljas och importeras
- via Staten subventionera forskning och användning av nya djurfria försöksmetoder
- resurser satsas på att utveckla djurfria metoder inom toxikologisk forskning samt att det måste finnas ett tydligt myndighetsansvar för detta
- avskaffa de djurförsöksetiska nämnderna i sin nuvarande form och ersätta dessa av etiska nämnder utan inslag av personer som själva utför djurförsök
- verka för att Sverige följer Europarådets direktiv 2010/63/EU artikel 47.1, genom att betydligt öka anslagen till forskning om alternativ till djurförsök samt påskynda den nu väldigt utdragna processen i inrättandet av ett 3R center med uppgift att sprida information om och främja alternativa metoder till djurförsök.

7. Sällskapsdjur

I Sverige är det väldigt vanligt att djur av olika arter lever som sällskap till människor, där av benämningen sällskapsdjur eller husdjur. När våra liv förändras på grund av orsaker som sjukdom, bortgång eller förändringar i relationer så påverkas även våra sällskapsdjur. Deras intressen måste få ta plats i samhällsplanerandet så att vi kan värna om våra sällskapsdjur även vid sådana tillfällen. När en person måste flyttas till äldreboende eller vårdboende bör dennes sällskapsdjur ges möjlighet att följa med. Vid sjukhusvistelse bör det finnas möjlighet till hjälp om ingen anhörig har möjlighet att ta hand om sällskapsdjuret.

Det är vanligt förekommande att våld i nära relationer ofta startar med våld mot de icke mänskliga familjemedlemmarna. I många fall blir djuret ensam kvar med förövaren då resterande familj kan söka skydd.

Det är oacceptabelt att djur ska lämnas ensamma med förövaren eller att någon känner sig tvungen att stanna i en våldsamt relation för att hen annars tvingas lämna kvar sitt sällskapsdjur. Samhället måste se till att det alltid finns skyddade boenden för alla utsatta familjemedlemmar inklusive sällskapsdjuren.

Vanvård av sällskapsdjur måste tas på större allvar. Anledningar till att sällskapsdjur utsätts för vanvård kan vara allt från sjukdom hos djurägaren till ren okunskap om vilka behov djuret faktiskt

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

har. Oavsett anledning måste detta problem lyftas. Med en nedlagd Djurskyddsmyndighet och allt för få resurser till djurskyddsarbete är det omöjligt för Sveriges djurskyddsinspektörer att kontrollera alla anmälningar om vanvård de får på sitt bord. Därmed blir sannolikt alltför få lagförda för den vanvård de utsätter djur för och djuren tvingas leva kvar i sin misär.

Övergivna sällskapsdjur är ett betydande problem i Sverige. Det talas om att så många som 100 000 katter är hemlösa i vårt land och att mörkertalet förmodligen är stort. Även många andra arter av sällskapsdjur såsom kaniner, marsvin och hundar överges. Idag ligger dessa djurs öden i händerna på ideella krafter där resurserna sällan räcker till.

Enligt Djurskyddslagens 4§ ska djur hållas på ett sätt som ger dem möjlighet att bete sig naturligt²⁰. Vi anser att djur som hålls i bur många gånger inte uppfyller detta lagkrav. För att bara nämna ett exempel så finns det burfåglar som aldrig ges möjlighet att flyga fritt. Förutom att det bör ses som en lagöverträdelse så är det även en moralisk fråga. Djurens parti menar att djur inte hör hemma i bur.

Extremavel av sällskapsdjur leder många gånger till lidande och ett onaturligt liv för den drabbade individen. Några exempel på sådant lidande är andningssvårigheter, ledproblem och hudproblem. Lagen säger redan idag att djur som har sjukdomar eller funktionshinder som kan nedärvas inte får användas i avel²¹. Tyvärr har denna lag en obetydlig effekt vilket gör att extremaveln kan fortgå.

Ovanstående är några av de problemområden gällande sällskapsdjur där Djurens parti vill verka för reformer.

Djurens parti vill verka för

- en skärpning av lagen gällande sällskapsdjurs välfärd och rättigheter samt skarpare åtgärder när dessa inte efterlevs
- att främja utbildning som ökar kunskapen hos sällskapsdjursägare kring deras djurs artspecifika behov
- att det sker en betydande ökning i antalet djurskyddskontroller, genom ökade resurser och fler djurskyddsinspektörer
- att ID-märkning och ägarregistrering av katt ska vara obligatoriskt, så som det idag är för hund. På sikt vill vi även se över om obligatorisk ID-märkning bör införas även på andra sällskapsdjur, till exempel kanin.
- att TNRM metoden tillämpas för hemlösa katter som inte kan omplaceras
- att ägaransvar införs som innebär att djuret inte får överges utan måste omhändertas på ett bra sätt under hela dess livstid
- att minimikraven för vilken yta olika typer sällskapsdjur har rätt till skärps samt att regler för hur miljön ska utformas för att man ska få ha olika arter av sällskapsdjur skärps

²⁰ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Djurskyddslag-1988534_sfs-1988-534/

²¹

<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/hundarochkatter/avel.4.207049b811dd8a513dc8000462.html>

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- att det ges ökade resurser till organisationer som tar hand om övergivna djur och utför omplaceringar, samt till veterinärer som tar emot dessa djur
- att det utreds var ansvaret för de hemlösa djuren ska ligga; kommun, länsstyrelse, eller annan instans och att ett handlingsprogram tas fram för att hjälpa de djur som redan är hemlösa samt att förebygga att nya djur blir hemlösa
- att i möjligaste mån möjlighet ges att ta med sina sällskapsdjur för den som behöver flytta till ett vårdboende, äldreboende eller skyddat boende
- att det ska krävas medicinska skäl (hos djuret) för att avliva sällskapsdjur
- att se över situationen för hemlösas djur, till exempel möjlighet att erbjuda kostnadsfri veterinärvård
- skapande av fler och bättre hundrastgårdar
- skapande av ett centralt register för bortsprungna djur
- att möjligheten till att ge ekonomisk subvention för att uppfylla den lagstadgade skötseln av sällskapsdjur i samband med studier eller förvärvsarbete ska utredas.

8. Djur i det vilda

Djurens parti vill inte se ett Sverige där jakt går ut på att döda andra arter för nöjes skull utan ett samhälle där alla liv är av värde.

Över en miljon djur dödas av jakt varje år och ett okänt antal skadeskjuts och skjuts i tjuvjakt. Oftast används gevär men det förekommer också fällor, harpuner och att man använder andra djur som vapen. Jakten innebär ett stort lidande för de djur som skadas eller dödas.

De vilda djuren, inklusive rovdjuren, har en viktig roll i ekosystemet och för den biologiska mångfalden. Människans jakt är mycket olik rovdjurens selektiva jakt. Forskare menar att vi behöver lära oss att leva i samklang med naturen för att undvika en ekologisk kollaps.

Sedan juni 2014 har Naturvårdsverket delegerat rätten att fatta beslut om skydds jakt och licensjakt på rovdjur till länsstyrelserna enligt riksdagens beslut om en ny rovdjursförvaltning.

Viltvårdsdelegationens beslut kan inte överklagas som myndighetsbeslut.²²

Djurens parti vill se en skärpt jaktlagstiftning där ett djurperspektiv inkluderas. Vi vill se en samexistens mellan alla djur som lever i det vilda och människan. Om populationer behöver regleras för allas bästa, inklusive djurens, ska det göras med de skonsammaste metoderna som finns. Resurser bör avsättas för att utveckla andra metoder för populationsreglering och det bör satsas mer på preventiva åtgärder som t ex skyddsstängsel vilket skyddar både tam- och rovdjur eftersom det förhindrar att tamdjuren blir byten och att rovdjuren blir skjutna.

²² <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Viltforvaltning/En-ny-rovdjursforvaltning/#>

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

De flesta fall där djur plågas är dock inte orsakade av människan utan beror på att djuren till exempel skadar sig, drabbas av sjukdomar och svälter. Det finns redan nu många sätt att hjälpa dem. I flera länder har man i stor skala vaccinerat vilda djur mot olika sjukdomar som rabies. Vi bör också främja forskning för att bli bättre på att hjälpa djur i det vilda. Vilda djur har en kunskap om naturen som bör respekteras.

Stadsplanering och urbanisering påverkar ofta vilda djur då det kan medföra förändringar av områden som är deras hem. Idag sker för lite planering med hänsyn till de vilda djuren. I utredningar och beslutsunderlag ska det alltid redogöras för hur individer och populationen påverkas av mänskliga aktiviteter i deras närområden. Modern skogsavverkning påverkar och förstör ekosystem för fåglar, många andra vilda djur samt insekter.

Rehabiliteringsmöjligheterna för skadade vilda djur är nästan obefintliga. Djurens parti vill att det ska finnas fler viltrehabiliterare så att den som hittar ett skadat djur ska få hjälp att finna vård till det skadade djuret.

Djurens parti vill verka för att resurser satsas på att på olika sätt förbättra de vilda djurens situation.

Djurens parti vill att

- vilda djur ska kunna företrädas i domstol
- förebyggande åtgärder såsom bättre stängsel ska gå före åtgärder som kan skada eller döda djurindivider. Viltstängsel ska vara anpassade för att även stoppa mindre djur.
- fler ekodukter byggs
- vid beslut om skogsavverkning ska ett djurperspektiv finnas med och hänsyn tas till de olika djurarter som kan tänkas påverkas
- jakt på utrotningshotade arter ska förbjudas
- hobbyjakt ska förbjudas
- möjligheterna att överklaga beslut gällande jakt ska utökas
- resurserna för att utreda jaktbrott ska utökas
- det internationella samarbetet för att stoppa tjuvjakten globalt intensifieras genom bland annat betydligt hårdare straff för inköp av djurdelar från utrotningshotade djur.

9. Användning av djurs pälsar, skinn, ull och fjädrar

Historiskt sett så har människan genom alla tider använt djur och dess hudar och pälsar för att klä sig. Detta är något som inte går att rättfärdiga idag. Idag finns ett överflöd av naturliga och syntetiska material som gott och väl uppfyller de krav vi kan ställa på våra textilier. Att människor fortfarande köper produkter tillverkade av djurhudar beror till stor del på en brist på medvetenhet om vad det är för material, produktionssättet samt kunskap om utbudet av alternativa varor.

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

Djurens parti vill verka för ett förbud mot all försäljning av djur som material i olika typer av produkter. Detta innefattar såväl pälsar som skinn, fjädrar och ull som producerats på ett sätt som skapat lidande för djuren.

Fram tills dess att ett förbud har införts så bör krav på en tydligare märkning införas där det tydligt framgår vilket djur materialet är tillverkat av och det antal djur som dödats för att tillverka produkten. Man ska inte längre kunna dölja ursprunget av materialet bakom påhittade namn.

I Sverige plågas och dödas varje år ungefär en miljon minkar bara för att människor vill klä sig i deras pälsar. Under minkarnas korta liv hålls de i små burar och upplever mycket stress och lidande. De kan inte utföra sina naturliga beteenden. I och med detta hålls inte minkarna i enlighet med Djurskyddslagen som säger att djur ska ha rätt att kunna utföra sina naturliga beteenden²³. I Sverige säljs också päls från många vilda djur som fångats i fällor och gått en plågsam död till mötes.

Djurens parti vill se flera förbättringar:

- förbud mot pälsfarmning i Sverige
- förbud mot försäljning av pälsprodukter i Sverige alternativt en konsumtionsskatt på pälsprodukter som i praktiken leder till att försäljningen upphör
- krav på korrekt märkning enligt ovan
- Sverige ska verka för att pälsförsäljning, pälsfarmning och annan pälsproduktion ska förbjudas på EU-nivå.

10. Djur i underhållningssyfte

Djur inom underhållningsindustrin ska tillskrivas rätten att i alla sammanhang få vara i sin naturliga miljö. Att hålla djur i fångenskap ska endast kunna rättfärdigas i syfte av rehabilitering, vård och utbildning. Tradition eller underhållning ska inte kunna vara ett argument för att behandla djur illa såsom nu är fallet i många verksamheter.

Cirkusens verksamhet bygger på att den befinner sig på resande fot och på att djuren gör konster för publiken. Båda dessa faktorer kan bidra till problem för djuren. Resandet och de omständigheter som transporten innebär kan orsaka stress hos djuren och deras utevistelse blir begränsad till tillfälliga inhägnader. De konster som djuren förmås att göra är ofta onaturliga för dem och kan i vissa fall ge skador. Det finns ett stort antal länder som förbjudit utnyttjande av vilda djur eller vildfångade djur i cirkusarna. Cypern, Bolivia, Grekland, Bosnien-Hercegovina och Brasilien har visat föredöme och förbjudit allt utnyttjande av djur i cirkusar.

Djurens parti vill verka för ett avskaffande av djurparker i dess nuvarande form där djuren i de flesta fall hålls på alltför små ytor och utan möjlighet till naturligt beteende och där djur lagligt kan dödas trots att de är friska bara för att djurparken har för många av en art eller av annan anledning som

²³ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Djurskyddslag-1988534_sfs-1988-534/

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

inte ligger i djurindividens intresse. Ett land som sedan i mars 2014 redan infört ett sådant förbud är Costa Rica²⁴. Landets parlament fattade ett beslut om att man inte längre vill hålla vilda djur i fångenskap om det inte handlar om att rädda dem. Landets två existerande djurparker görs istället om till stadsparker där vilda djur kan välja att leva fritt om de så önskar. Djurens parti menar att Sverige också bör bli ett föregångsland inom området "djurvänlig turism" genom att fatta samma beslut. Tills att ett förbud mot djurparker införs vill vi ställa hårdare krav på djurparkernas verksamhet så de kan garantera de vilda djurens välfärd, vilket innebär att djuren ska kunna få utlopp för sina naturliga beteenden, samt att försummelse mot detta lagförs. Djurens parti menar vidare inte att det är utbildande för barn att se vilda djur i en onaturlig miljö.

Hästar har rätt till ett gott liv, utifrån sin egen biologi och sina egna behov. Vår uppfattning är att relationen mellan häst och människa alltför ofta präglas av våld och tvång, Vi vill att hästhållningen ska anpassas efter hästens behov och inte människans. Trav- och galoppsporten har utvecklats till en industri som omsätter enorma summor. Hästarna avlas och drivs hårt för att prestera maximalt och går därefter ofta en osäker framtid till mötes.

Djurens parti vill

- verka för ett förbud mot användning av djur på cirkusar
- verka för ett förbud mot djurparker i dess nuvarande form där djuren i de flesta fall hålls på alltför små ytor och utan möjlighet till naturligt beteende
- arbeta på internationell nivå för att motverka traditionella riter såsom tjurfäktning och tjurrusning
- förbjuda ingrepp och tvångsmässiga medel som hästar utsätts för i syfte att öka deras prestation
- införa ägaransvar, det vill säga att hästen inte får avlivas/slaktas efter avslutad karriär utan ska omhändertas på ett bra sätt
- Lyfta fram djurskyddsproblem och djuretiska perspektiv inom hästsporten för att kunna förbättra omsorgen om hästarna.
- verka för att djur inte ska få utsättas för onödiga risker eller onödig stress i samband med tävling och träning
- verka för ett förbud av användning av djur inom spel.

11. Djurfristäder

Djurens parti vill verka för att ekonomiskt stöd ska ges till fristäder²⁵ för djur där de får existera för sin egen skull i en så naturlig miljö som möjligt. Dessa fristäder bygger även på volontära krafter.

Likt Grön Rehabilitering kan fristäderna samtidigt utvecklas till en möjlighet för människor att hitta tillbaka till livet efter trauman och andra stressrelaterade besvär i mötet med djur som själva farit illa

²⁴ <http://www.djurensratt.se/om-djurens-ratt/nyheter/costa-rica-slutar-med-djurparker>

²⁵ www.gotlandsdjurfristad.se, www.farmsanctuary.com

genom exempelvis vanskötsel och hemlöshet. Människa och djur kan med andra ord hjälpa att hela varandra.

Fristäder öppna för allmänheten under kontrollerade former kommer att underlätta en övergång till ett helvegetariskt samhälle genom att fler och fler blir medvetna om djurens verkliga behov och rika känsloliv. Fristäderna kan också bidra till ett slags kollektivt helande av mänsklighetens förtryck av en annan art samt till att bibehålla öppna landskap med tillhörande växt- och djurliv.

12. Djur i marknadsföring och folkbildning

Som beskrivet i vår vision och värdegrund är vårt nuvarande sätt att tänka och agera, där vi människor som kollektiv är blinda för det lidande som djur av icke mänsklig art får utstå på grund av våra handlingar, inlärt hos oss från tidig ålder och förstärks dagligen genom samhällets olika organ, institutioner och mekanismer.

Djurens parti anser att staten ska bidra till att förmedla en korrekt bild av hur djur behandlas i samhället och industrin. Att ljuga, undanhålla obehaglig information och föra fram en förskönad bild av djurens situation ska inte vara tillåtet utan likställas med falsk marknadsföring.

Skolans värdegrund innehåller idag ett deklarerande om "alla människors lika värde" och säger att "all personal ska också främja aktning för människans egenvärde."²⁶ Vi menar att värdegrunden bör utökas och även slå fast att "all personal ska främja aktning för medvetna, kännande individers egenvärde, både människors och andra djurs, oavsett arttillhörighet".

För att åstadkomma en förändring av det kollektiva synsättet där människor öppnar ögonen och blir medvetna om hur verkligheten ser ut bakom den romantiserade världsbild vi blivit inlärd vill Djurens parti verka för

- att djurperspektivet ska finnas i alla delar av svensk utbildning: förskola, grundskola, högre utbildning, vuxenutbildning och i lärarutbildningar
- att skolan ska ge elever den verkliga bilden av vad djur behöver och vad de utsätts för, inte besök till "skyltfönstergårdar" och "utbildningsmaterial" finansierade av djurindustrin. Allt utbildningsmaterial skall uppdateras så att detta inte "favoriserar" kött, fisk, ägg- och mejeriprodukter.
- förbud mot sponsrade studiebesök samt sponsrat utbildningsmaterial som ger en vinklad och/eller osann bild av verkligheten
- att staten bör stödja informationskampanjer om djurens verkliga situation
- att det ska bli olagligt med reklam som ger en felaktig, skönmålad bild av verkligheten gällande hur djur har det i olika delar av samhället
- att motverka och nedmontera språk som objektifierar och nedvärderar djur.

²⁶ <http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/laroplan>

13. Miljö

13.1 Inledning

Alla djur, inkluderat människor, är beroende av att ha en miljö med resurser och förhållanden som möjliggör liv. Alla djur behöver kunna andas, äta och samverka med sin omgivning. En oförstörd natur är för människan också viktig som en plats för sinnesro och rekreation.

Sedan industrialismens start har naturen överutnyttjats och skövats i en allt snabbare takt, vilket naturligtvis är helt ohållbart. Den orörda natur som idag finns kvar i form av exempelvis urskogar måste värnas. Samhället måste ställa om till större resurshushållning där återanvändning och återvinning ska vara högt prioriterat. Dagens riksdagspartier brister i sitt ansvarstagande för miljön. Kortsiktiga vinstintressen får ofta gå före en långsiktig och hållbar politisk och samhällelig förändring där framgång även mäts i hur vi behandlar vår omgivning, djur och varandra.

Som teknologiskt högutvecklad kunskapsnation bör Sverige ta en ledarroll i omställningen för att uppfylla målet att planetens temperatur inte ska stiga mer än två grader jämfört med förindustriell tid. Enligt Världsnaturfondens beräkningar är Sverige på tiondeplats i den föga hedervärda listan av länder som per capita bidrar mest till utnyttjandet av resurser och växthuseffekt.

Sverige kan och bör göra mer för att förbättra miljö och klimatet. Enligt Naturvårdsverkets bedömning huruvida Sverige kommer att nå de uppsatta miljökvalitetsmålen är det en majoritet av målen som inte har uppnåtts och inte heller kommer att ha uppnåtts 2020/2050²⁷²⁸. Att värna om miljön och djuren måste bli mer prioriterat. Många av svaren till miljöproblem ligger inte i detaljer utan i att förändra ett helt synsätt.

Djurens parti vill, för allas framtid och välbefinnande, verka för ett samhälle som genomsyras av ett större ansvarstagande för klimatet och naturen. Detta måste innebära beteendeförändring på alla olika nivåer i samhället, på individ- såväl som organisationsnivå.

13.2 Energi

13.2.1 Elkraft

Framtidens klimatförändringar med ökad nederbörd ger goda möjligheter att dra nytta av befintlig vattenkraft. Sveriges nuvarande kärnkraftverk är inte miljövänliga och bör avvecklas i den takt införandet av ny miljövänlig el-kraft genomförs. Dagens kärnkraft har tre stora problem som gör den långsiktigt ohållbar. Dels innebär brytning och vidareförädling av uran stora miljöskadliga utsläpp. Dels finns alltid en viss risk för större utsläpp om tekniken i våra ålderstigna kärnkraftverk skulle falla. Slutligen är långtidsförvaring av utbränt kärnbränsle en oprövad och kostsam teknik.

Djurens parti vill verka för att

²⁷ <http://www.miljomal.se/sv/Miljomalen/Uppfoljning-utvardering/nas-miljokvalitetsmalen/>

²⁸ <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/#>

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- Sverige ska öka det ekonomiska stödet för att införa ny miljövänlig elproduktion samt stödet för energieffektivisering
- miljö och djurhänsyn ska tas vid beviljandet av ny vatten och vindkraft
- Sverige i alla normala situationer ska vara självförsörjande på elkraft. Denna elförsörjning ska så långt som möjligt vara baserad på miljövänliga och förnyelsebara kraftkällor. Vi ska inte vara beroende av import av el från miljömässigt olämplig elproduktion.

13.2.2 Transporter

Sverige ska ligga i framkant i omställningen till miljövänliga transporter. Infrastruktur för järnväg ska rustas upp så att snabba och tillförlitliga personresor och godstransporter säkerställs.

Djurens parti vill verka för att

- Sveriges vägnät ska underhållas så att vägtransporter kan ske på ett säkert sätt
- vägtransporter fullt ut ska betala de miljö- och hälsoeffekter de orsakar samt att Sverige genom ekonomiska incitament ska vara en föregångare när det gäller omställningen till miljövänliga transporter
- statligt stöd ges för omställningen till fossil-oberoende kollektivtrafik.

13.3 Gruvning

Gruvdrift kan vara ett viktigt tillskott till råvaruförsörjningen. Djurens parti vill dock att betydligt större vikt än idag ska läggas vid miljöhänsyn.

Djurens parti vill att

- markägare ska få större inflytande än idag vid beslut om utvinning
- en ordentlig värdering av vilka miljövärden som kan gå förlorade i ett långt perspektiv ska göras innan tillstånd ges och detta ska vägas mot intresset för brytning
- bankgarantier för hela restaureringsarbetet ska krävas så att pengar garanterat finns när den eventuella brytningen avslutas
- de royalty-avgifter som tas ut idag höjas avsevärt som en anpassning till kostnaderna för mineralutvinning internationellt.

13.4 Luft

Vår hälsa påverkas negativt av att andas in luftföroreningar och kan leda till en förkortad livslängd. Enligt Naturvårdsverket orsakar luftföroreningar ca 5500 för tidiga dödsfall per år i Sverige och kostnader för hälsoförluster motsvarande 35 miljarder kronor årligen. Förorenad luft bidrar till att det bildas marknära ozon vilket utöver att skada vår hälsa även skadar djur och växtlighet. Luftföroreningar orsakar även skador på byggnader och kulturhistoriskt värdefulla föremål.

Utsläppen av luftföroreningar från industrin, energianläggningar och trafiken har generellt sett minskat under de senaste årtiondena men minskningen är långt ifrån tillräcklig. Det återstår även stora problem med partiklar från vägtrafik, vedeldning och från användning av lösningsmedel. Det

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

finns med andra ord mycket kvar att göra och de av regeringen uppsatta miljökvalitetsmål för 2020 vad gäller frisk luft kommer inte att uppnås.

Djurens parti vill att

- vi genom ekonomiska styrmedel satsar på ökad kollektivtrafik och miljövänligare transporter
- vi ytterligare skärper utsläppskraven på fordon och förbränningsanläggningar
- Sverige på EU-nivå arbetar för att kolkraftverken fasas ut
- särskilt fokus läggs på att bygga ut cykelbanor över hela Sverige.

13.5 Klimat

Halten växthusgaser i atmosfären har ökat kraftigt sedan förindustriell tid. Detta har lett till en förstärkt växthuseffekt och till att jordens medeltemperatur stiger i allt för snabb takt, vilket riskerar att ha en farlig påverkan på vårt klimatsystem. Sverige och EU bär ett stort ansvar för att minska utsläppen av växthusgaser, men de åtgärder som hittills har vidtagits har varit ineffektiva.

Under klimatmötet COP21 i Paris enades världens länder om att minska utsläppen så att klimatuppvärmningen ska hållas väl under 2 grader jämfört med förindustriell tid och att den helst ska stanna vid 1,5 grader. Utsläppen ska sluta öka så snart som möjligt och därefter kraftigt sänkas. Det är ambitiösa men fullt möjliga mål att uppnå.

Djurens parti vill att

- en expertpanel omgående sätts samman för att avgöra vilka åtgärder som Sverige ska göra för att leva upp till vår del av avtalet
- Sverige ska vara utsläppsneutralt avseende växthusgaser senast 2050
- Sverige ska som en utökning av dagens biståndsarbete, aktivt bidra till att ta fram och tillhandahålla teknik som kan hjälpa fattigare länder att uppnå ett välfungerande samhälle på ett miljövänligt sätt
- EU tar en ledande roll när det gäller att skapa globala bindande avtal om minskning av utsläppen av växthusgaser och om åtgärder för att stoppa den globala uppvärmningen.

13.6 Miljögifter

Miljögifter är ett hot mot både människor, djur och natur. Olika ämnen påverkar oss på många skilda vis, vissa försvinner snabbt ur våra kroppar och andra lagras i oss och miljön under mycket lång tid. Antalet kemiska produkter ökar hela tiden och det saknas många gånger kunskap om vilka effekter dessa produkter har på vår hälsa och miljö.

Pollinerande insekter såsom humlor och bin är beroende av en mångfald av växtarter för att överleva. Om dessa insekter utrotas kommer det att negativt påverka människor och andra djur i och med att en betydande del av det vi äter inte kommer att finnas kvar. På grund av omfattande och miljöskadlig besprutning hotas nu de pollinerande insekternas fortlevnad och därmed vår livsmedelsförsörjning.

Djurens parti vill

- genom forskning, politiska styrmedel och lagar drastiskt minska antalet och mängden farliga ämnen i vår mat och miljö
- att Sveriges och EUs kontrollmyndigheter arbetar efter tydligt satta regler och är oberoende industrierna de reglerar
- att miljövänlig odling ska främjas
- att vi inom Sverige och inom EU påverkar förbud mot växtgifter som på ett negativt sätt kan skada och i värsta fall utrota pollinerande insekter
- att insatserna för att bevara och ta hand om vattendragen och miljön för de vattenlevande djuren ska öka, samt att kvaliteten i vårt dricksvatten ska säkerställas
- att information om kemikalier och produkters kemikalieinnehåll ska vara lättillgänglig för allmänheten, exempelvis genom tydlig märkning
- att Sverige aktivt ska driva på att skärpa EUs kemikalielagstiftning
- att nya kemikalier enbart tillåts om de bevisats vara ofarliga
- att försiktighets- och substitutionsprincipen alltid ska gälla
- att styrmedel så som skatter, avgifter och pantsystem ska utformas så att återvinning och återanvändning gynnas ännu mer än idag
- att det ska bli mer lättillgängligt att lämna in farligt avfall
- verka för att förbjuda all nedskräpning inklusive småskräp såsom fimpas och tuggummi
- verka för att fler, och funktionsdugliga, avfallskärl för småskräp blir utsatta i närmiljön
- verka för att få in återkommande tillfällen för skräpsamling i läroplanen på alla utbildningsnivåer
- verka för att engagera deltagare i arbetsmarknadsprogram med skräpplockning
- verka för att fler yrkesgrupper ges möjlighet att utfärda nedskräpningsböter
- verka för ett förbud mot smällare och fyrverkerier i nuvarande form samt att resurser läggs på att se till att gällande lagar efterföljs.

13.7 Jord och skog

13.7.1 Jordbrukets miljöpåverkan

Det går inte längre att blunda för kött- och mejeriproduktionens stora negativa klimatpåverkan. En rad tunga organisationer lägger fram rapporter som alla säger samma sak. Ett exempel är Naturskyddsföreningens skrivelse "Det subventionerade köttet", som publicerades februari 2015²⁹. Ur rapporten kan man läsa: "...den globala kött- och mejeriproduktionen påverkar klimatet mer än vad bilar, flygplan, båtar och lastbilar gör – tillsammans! För att klara Sveriges klimatmål behöver de här utsläppen minska".

Konsumtionen av animaliska livsmedel i Sverige orsakar utsläpp på över ett ton koldioxidkvalenter per person och år. Trots detta faktum är dessa produkter rabatterade genom att priset inte alls tar hänsyn till skadorna på miljö och klimat. Dessutom ges subventioner till foderproduktion via EU:s

²⁹ <http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/en-rapport-om-kott-med-rabatt>

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

gemensamma jordbrukspolitik. Djurens parti menar att de animaliska produkterna fullt ut måste bära sina egna kostnader genom att priset speglar deras negativa inverkan på djurens välmående, miljö och klimat.

Vi föreslog redan i vår första version av partiprogram en skatteväxling där de produkter som orsakar mer lidande får höjd skatt och de som orsakar mindre lidande får sänkt skatt. Kött och mejeriprodukter faller inom kategorin av produkter som orsakar mycket lidande, tillsammans med alla övriga animaliebaserade produkter. Dessa produkter är även de som har störst negativ inverkan på miljön. Därmed finns det två stora anledningar att drastiskt minska, och på sikt helt upphöra med, produktion och konsumtion av dessa produkter.

Anledningarna att drastiskt minska och på sikt helt upphöra med animalisk produktion och konsumtion är många. Det skulle utöver minskad klimatpåverkan bland annat leda till mindre övergödning, minskad spridning av miljögifter, förbättrad folkhälsa samt minskad markanvändning och avskogning vilket i sin tur ökar potentialen för ökad biobränsleproduktion och lämnar mer utrymme för en mer hållbar livsmedelsproduktion.

Djurens parti vill se en omställning av jordbruket till en produktion som är positiv för miljön och som inte orsakar lidande för kännande individer. Vi vill i första hand arbeta för att Sverige ska bli ett föregångsland inom detta område men vill även genom internationellt samarbete verka för att åstadkomma en global förändring.

På grund av djurindustrins omfattning och att den är så traditionellt/kulturellt accepterad krävs det speciella åtgärder för att bryta ett monopol som så länge genomsyrat hela vårt samhälle. Ett speciellt utformat omställningsbidrag till kött, mejeri- och äggproducenter skulle kunna motivera och ekonomiskt underlätta för bönderna att ställa om till miljövänliga alternativ. Inte minst för de som satsat mycket pengar i ny utrustning och dragit på sig stora skulder kan detta få stor betydelse.

EUs jordbrukspolitik CAP, Common Agricultural Policy, står för 40% av EUs totala budget. Mycket av de subventioner som går till jordbruket är direkt miljöskadliga. Detta trots att både Sverige och EU skrivit under flera internationella konventioner om vikten av att skyndsamt avveckla miljöskadliga subventioner.

Djurens parti menar att det krävs kraftfulla åtgärder för att så snabbt som möjligt helt stoppa alla miljöskadliga subventioner till jordbruket samt att en klimatavgift på animaliebaserade produkter införs, för miljön och djurens skull. Liknande krav kommer bland annat från WWF som kräver att EU:s jordbrukspolitik förändras så att bidragsmedel kopplas till höga krav på miljöåtgärder. Jordbrukssubventionerna ska gå till miljöstöd och hållbar regional utveckling.

Djurens parti vill vidare att Sveriges kommuner och landsting ska ges mål som säger att man vid varje köptillfälle ska välja produkter och mat som inte har orsakat lidande samt som har en så liten negativ inverkan på miljön som möjligt. I många fall innebär detta närproducerad mat.

Vårt långsiktiga mål är ett Sverige och en värld där inga kännande individer utnyttjas på ett sätt som är negativ för individen. Detta innebär ett samhälle fritt från animaliska produkter. Vi vill arbeta för

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

en drastisk minskning och på sikt avskaffning av produktion och försäljning av animaliebaserade produkter. Detta är vårt mål för djurens, miljöns och människans skull.

Djurens parti vill sammanfattningsvis verka för

- en skatteväxling där produkter som orsakar lidande samt har negativa konsekvenser för miljön får höjd skatt och de produkter som inte orsakar lidande samt är bra för miljön får sänkt skatt
- att EUs jordbrukssubventioner enbart ska gå till jordbruksformer som är positiva för miljön samt att miljöskadliga subventioner skyndsamt ska avvecklas
- att Sveriges kommuner och landsting ska ges mål där man så snart som möjligt helt slutar att köpa in produkter som orsakat lidande och/eller som är skadliga för miljön.

13.7.2 Gödsel

Idag används i stor utsträckning i det traditionella jordbruket handelsgödsel, eller konstgödsel, samt slam från reningsverk på åkrar i Sverige och inom EU. Båda dessa typer av gödsel är miljövänliga och innehåller dessutom kadmium, en giftig tungmetall. Slammet innehåller dessutom PCB, dioxiner och andra miljö- och hälsoskadliga ämnen³⁰.

Jordbruket står vidare för ungefär hälften av spridningen av fosfor och kväve till Östersjön. Konstgödslet är en av orsakerna till denna spridning.

Djurens parti vill verka för att

- en miljöskatt återinförs på gödsel som på olika sätt har negativ inverkan på miljön, liknande den skatt på konstgödsel som avskaffades 2010
- forskning som syftar till att ta fram alternativa, miljövänliga typer av gödsel ska stödjas och få ta del av de pengar miljöskatten inbringar.

13.7.3 Naturskydd

Naturskydd är en viktig del av miljöarbetet och Sverige bidrar sedan länge till det internationella miljöarbetet i FN och EU genom att bland annat delta i arbetet med de mål och åtaganden som gäller skydd av natur.

Allemansrätten i Sverige är en unik möjlighet för människor att njuta av naturen utan att behöva äga mark. Denna frihet medför även ett ansvar att visa respekt för och värna om naturen.

Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden i EU, med syfte att hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. I Sverige finns cirka 4 000 Natura 2000-områden, Många av dem är också naturreservat eller nationalpark³¹.

Djurens parti vill att

³⁰ <http://www.naturskyddsforeningen.se/vad-vi-gor/jordbruk/eko/ekologiskt-nobbar-gifterna>

³¹ <http://www.naturvardsverket.se/Amnen/Skyddade-omraden/>

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- Sverige ska fortsätta bidra till det viktiga internationella miljöarbetet i FN och EU genom att uppfylla vår del av överenskomna åtaganden men även genom att vara ett föregångsland och visa vägen
- Sverige ska fortsätta värna om hela vår vackra, rika natur samt om allemansrätten
- Sverige ska speciellt värna om våra viktiga, skyddade naturområden och sträva efter att fler områden skyddas och omvandlas till reservat, samt lyfta fram betydelsen av den svenska urskogen och våra vattentäkter.

13.8 Hav och sjöar

Vatten cirkulerar i ett ständigt kretslopp och är livsviktigt för all existens på jorden. Sjöar och vattendrag utsätts för påverkan från flera olika håll, exempelvis från jordbruk, skogsbruk, fiskodlingar, industrier och vattenkraftverk. Många växt- och djurarter är beroende av att vattendrag får flöda fritt samt att vattenståndet kan variera naturligt. Fiskeindustrin utarmar det marina livet och fiskodlingar har negativa miljöeffekter. Djurens parti ser detta som ett allvarligt problem.

Det finns ungefär 34 miljoner hektar jordbruksmark inom Östersjöns avrinningsområde. Hälften av den ytan finns i Polen. Sverige och Litauen delar på andraplatsen vilket gör att Östersjön bör vara ett särskilt fokusområde för oss. Jordbruket är den främsta orsaken till övergödningen. För att rädda Östersjön behövs det kraftfulla insatser och ett fokuserat arbete. Djurens parti vill att Sverige följer världsnaturfondens rekommendationer gällande åtgärder som behövs för att rädda Östersjön³².

Sverige har antagit fem miljö kvalitetsmål gällande vatten; ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, hav i balans samt levande kust och skärgård, och myllrande våtmarker. I senaste utvärderingen av miljö kvalitetsmålen, från hösten 2015, var bedömningen att Sverige inte kommer att uppnå något av dessa miljö kvalitetsmål till år 2020 med befintliga och beslutade styrmedel och åtgärder.

Djurens parti vill att

- Sverige ska upprätta nya och mer kraftfulla handlingsplaner för att nå de miljömål som är uppsatta
- Sverige ska utöka insatserna för att bevara och ta hand om vattendragen och miljön för de vattenlevande djuren
- det sker en kraftfull satsning på restaurering av våtmarker, sjöar och vattendrag i odlingslandskapet med syfte att minska övergödningen
- Sverige ska säkra kvaliteten i vårt dricksvatten
- Sverige fortsätter göra nationella, kraftfulla insatser för att minska näringsbelastningen samtidigt som man verkar för åtgärder såväl regionalt som inom EU
- fiskesubventioner avskaffas

³² <http://www.wwf.se/vrt-arbete/hav-och-fiske/rdda-stersjn/minska-vergodingen/1133391-vergoding-stersjn>

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- landsbygdsdepartementet och Jordbruksverket blir aktiva pådrivande krafter i arbetet för Östersjöns miljö
- Sverige tillsammans med övriga EU verkar för ett globalt förbud mot särskilt skadliga fiskemetoder såsom bottentrålning
- det genomförs kraftåtgärder mot fiskodlingarnas negativa miljöpåverkan.

13.9 Resurshushållning

Vi människor utnyttjar vår planets begränsade resurser i större utsträckning än vad som kan anses vara hållbart. Idag överskrider vi jordens förmåga att förnya sina naturresurser med mer än 50 procent. Djurens parti anser att detta måste få ett stopp.

Animalieproduktionen utgör utöver sitt väldiga växthusgasutsläpp även ett enormt resursslöseri. I Sverige och globalt går över 70 procent av all mänsklig markanvändning till odling av djurfoder. Grovt räknat förloras 90 procent av all energi när grödorna går via djurens magar. Att äta vegetabilerna direkt utan att låta dem ta omvägen genom djuren är ett enkelt och effektivt sätt att spara på jordens knappa resurser³³.

Djurens parti vill

- att priset på naturresurser ska reflektera effekterna de har på miljön
- verka för minskad och effektivare energianvändning
- främja återvinning, återanvändning och reparationer
- förebygga uppkomsten av, öka återvinningen av och öka energiutvinningen från avfall,
- effektivisera transportsektorn
- främja en vegetabilisk kosthållning
- att matavfall ska sorteras och användas till produktion av energi i exempelvis fjärrvärmeverk
- se över om reglerna för bäst före-märkningen kan vara för strikt.

13.10 Globalt

Vi lever i en värld av extremer där det råder stora skillnader i resurstillgång och resursutnyttjande länder emellan. Sverige tillhör de länder vars livsstil har bidragit till att utarma jorden på resurser samt påverkat klimatet negativt. Vi är dock inte de som drabbas hårdast av klimatförändringar. Värst drabbade är de länder med lägre förmåga att utveckla sin infrastruktur och verka förebyggande. Detta innebär att högkonsumerande länder som Sverige måste börja ta ansvar för sin resursanvändning på nationell nivå samt verka globalt för att stödja fattigare länder att utvecklas utifrån de nya globala hållbarhetsmålen.

Sociala orättvisor tar många liv och förhindrar samhällen att förbättras för sin befolkning och sitt djur- och naturliv. I en global värld är vi inte starkare än vår svagaste länk. Sverige ska vara ett land som försöker minska orättvisorna i världen. Miljöproblem och socioekonomiska orättvisor suddar ut

³³ SNT och FN:s GEO5

landsgränser och kräver ett nytt synsätt. För att uppnå detta behövs, enligt Djurens parti, samarbete och en politik som vågar ta tillbaka ansvar och införa lämpliga styrmedel och regleringar på alla nivåer. Orättvisor är inte en naturlag, det är ett ställningstagande. Det behövs därför politiska initiativ grundade i en övertygelse att det är möjligt att skapa en rättvis värld med hållbar utveckling.

14. Hälsa

14.1 Inledning

En bra och jämlik folkhälsa är ett mål i sig. Trots detta så prioriteras ofta folkhälsa bort. Folkhälsa uppmanar till en bredare syn på framgång än tillväxt, då det påvisar att alla medborgare innehar sociala och ekonomiska förutsättningar att leva hälsosamma och berikade liv. En bra folkhälsopolitik är inte bara ett instrument för att främja produktiva liv, det är en förutsättning för att leva. Politiken måste hålla sig uppdaterad om vad vetenskapen säger får människor att må bra, att visa våra bästa sidor och skapa meningsfulla liv.

Folkhälsa består av flertalet olika delar, inte bara den vård man erbjuds när man är sjuk, utan också det stöd och de förutsättningar samhället erbjuder för att individen själv ska kunna ta beslut för att leva hälsosammare liv. Folkhälsa handlar också om att ingen ska diskrimineras och segregeras för kön eller könsläggning, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, funktionsnedsättning eller ålder. Samhällen ska sträva efter att skapa rum för gemenskap, medkänsla och meningsfullhet. I en globaliserad tid med utmaningar såsom klimatförändringar, behövs organisationer och yrken som främjar kreativitet och en mänsklighet som innefattar människans alla sidor: inte bara vår tävlingsinstinkt och egenkänsla utan även vår empati och medkänsla. Djurens parti vill se en folkhälsopolitik som lyssnar till vad som får människor att må bra och göra gott.

14.2 Sjukvård

Sverige har en historia av att ligga i framkant när det kommer till sjukvård både vad gäller offentlig och privat vård. En förutsättning för den svenska välfärden är att Sverige fortsätter ligga i framkant och att man erbjuds en kvalitativ vård oberoende av var i landet man bor.

Sverige har varit och är ett framgångsrikt land när det kommer till forskning och utveckling inom medicin och sjukvård. Tyvärr sker en stor del av forskningen på bekostnad av oskyldiga djur. Djur som föds upp endast med syftet att användas i plågsamma djurförsök.

Djurens parti vill se ett ökat fokus på sjukdomsförebyggande vård. Sjukvården ska innefatta riktlinjer för att förebygga, och inte bara behandla sjukdomar.

Primärvården ska erbjuda stöttning för att få vårdtagare att aktivera sig fysiskt på ett sätt som passar individen. Man ska också erbjuda råd kring sunna kostval och erbjuda hjälp att hantera skadliga beroenden.

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

En stor kostnad för samhället är de så kallade livsstilssjukdomarna så som hjärt-kärlsjukdomar, fetma, cancer och diabetes. Detta beror till stor del på vårt allt större intag av animalier. Alla sjukvårdsinrättningar ska därför erbjuda vårdtagarna en hälsosam vegetabilisk kost.

Utvecklingen av ny teknik och nya metoder för att bedriva vård och omsorg bör uppmuntras.

Djurens parti anser att

- sjukvården ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet
- alla ska ha tillgång till skattefinansierad sjuk och tandvård
- den skattefinansierade vården ska vara världsledande och utvecklingen av densamma ska ligga i framkant
- satsningen på friskvård skall öka vilket minskar framtida sjukvårdskostnader
- inga djur ska utnyttjas i medicinsk forskning, utbildning eller teknikutveckling
- en ökad nationell samordning av vården bör ske.

14.3 Antibiotika

Varje år dör ca 25 000 människor inom EU till följd av antibiotikaresistens. Förutom användning inom sjukvården är idag också antibiotikaanvändningen i djurindustrin ett stort problem. Det är inte längre tillåtet inom EU att använda antibiotika i tillväxtfrämjande syfte, men däremot använder man det i många länder för att kompensera för dålig djurhållning. Antibiotikaresistens orsakar ökad dödlighet, medför stora kostnader för sjukvården och kan vara en av vår tids största medicinska utmaningar. Vi är i dagens sjukvård helt beroende av effektiva antibiotika.

Djurens parti vill att

- antibiotika bara ska användas när väl underbyggd indikation finns, samt att den alltid ska skrivas ut enligt en försiktighetsprincip
- de som skriver ut läkemedel inte ska kunna tjäna pengar på försäljning av antibiotika
- stor vikt ska läggas på preventivt arbete i form av hygien, smittskydd och god hälsa hos djur och människor
- det ska utföras fortlöpande epidemiologisk övervakning av antibiotikaresistensen och analyser av resistenta bakteriestammars utveckling
- det inom ska EU införas striktare regler för när och hur antibiotika får användas i förebyggande syfte. Gruppbehandling av djur ska endast vara tillåten vid kliniskt diagnostiserad smitta.

14.4 Psykisk hälsa

Att samhället måste förändras visas tydligt i den ökande psykiska ohälsan runt om i Sverige som drabbar människor i alla åldrar och med olika bakgrund. För att öka chansen för en psykiskt hälsosammare befolkning behöver vi ett samhälle och en politik som har en helhetssyn på hur vi är som människor och vad vi behöver, ett samhälle som uppmanar till medkänsla, empati och tillhörighet och försöker motverka social exkludering och negativ stress. Psykisk ohälsa kan drabba individer i alla åldrar och inom alla grupper i samhället. Att arbeta förebyggande innebär att även se var problemet finns i samhällsstrukturen och inte bara hos individen. Detta innebär att försöka

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

minska hälsoklyftorna som finns i samhället och som bidrar till stress och utanförskap. Djur kan ofta hjälpa människor att ta sig igenom svåra livskriser, stress och sjukdom men kan även bli lidande, bortglömda och vanskötta vid psykiska besvär

Djurens parti vill

- verka för att psykisk ohälsa ska prioriteras högre inom forskning, utbildning och hälso- och sjukvård
- se en satsning på mer information gällande psykisk ohälsa och hur den kan förebyggas på individnivå med sådant som kost och motion
- att djurens situation och behov uppmärksammas vid psykiska besvär.

14.5 Äldreomsorg

Befolkningen i Sverige blir allt äldre. Äldre människor är de som lagt grunden för det liv de yngre lever idag. De äldre ska kunna känna sig som respekterade och betydelsefulla samhällsmedborgare.

Idag är de äldre till allt för stor grad beroende av anhöriga för att kunna aktivera sig utanför hemmet. Detta skapar en stor stress hos båda parter. Djurens parti anser att ansvaret för att ta hand om våra äldre är en viktig del i välfärdssamhället. Äldre blir ofta isolerade och ensamma i hemmen och får ofta förlita sig på husdjur som sällskap. När de når en punkt där de inte klarar av att uppfylla husdjurens behov blir de ofta tvingade att göra sig av med sina kära vänner, vilket är traumatiskt för bägge parter och bidrar till en degradering av hälsotillståndet.

Djurens parti vill se ett samhälle där äldre till så större grad kan fortsätta leva som man gjort i yngre år. Det finns tydligt bevis på att fysisk, psykisk och emotionell stimulans ökar välmående och livslängd. Djurens Parti menar därför att hemtjänsten bör kompletteras med möjligheter för äldre att få hjälp med vardagssysslor, djurskötsel, utevistelse och social samvaro.

Djurens parti vill att Sverige ska ta vara på allas kompetens oavsett ålder. Vi vill motverka ålderssegregering och på innovativa sätt skapa ett samhälle med mötesplatser där människor möts oavsett ålder och där värdefulla utbyten kan ske. Samhället ska motivera och underlätta för äldre som efter pensionsålder vill fortsätta jobba att kunna göra det och inte motverka detta genom byråkratiska regelverk.

Djurens parti anser att

- äldres hemmavarande djur också ska innefattas av äldrevården
- ett djurperspektiv ska finnas när det gäller beviljande av insatser från hemtjänsten
- de äldre ska erbjudas hälsosam vegetabilisk mat
- alla äldre ska ha möjlighet att vistas ute minst två gånger i veckan
- fler kollektiv/servicehus för äldre ska skapas samt fler gemensamhetsboenden över generationsgränserna.
- statusen och intresset för jobb inom äldrevården ska öka genom högre krav på utbildning samt högre löner

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- det på alla äldreboenden ska finnas en utbildad aktivitetsledare, med uppgift att öka livskvaliteten hos de boende genom social stimulans och gemensamma aktiviteter.

14.6 Droger och missbruk

Droger är ett problem i samhället då många droger leder till beroende, fysisk och psykisk ohälsa och stora kostnader för samhället. Droger är inte bara ett problem för brukaren utan också för närstående människor och djur. Drogpolitiken ska bygga på vetenskap och inte på traditioner och gamla normer.

Djurens parti vill att

- en plan tas fram där resurser läggs utifrån hur stor påverkan olika droger har på både individ och samhälle
- mer resurser ska läggas på preventiva metoder för att motverka att människor går in i drogberoenden. Detta görs delvis genom förbättrade utbildningar inom skola och vård.
- sprututbytesprogram ska utvidgas nationellt och vara tvingande för alla kommuner. Idag kan kommunerna lägga in veto mot program och detta ska inte vara möjligt.
- förbud mot reklam för lagliga (alkohol och tobak) och olagliga droger i samhället införs
- rökförbudet på offentlig plats utvidgas.

14.7 Motion

Motion är väldigt viktigt för ökat välmående och bättre hälsa. Att motionera 30 minuter per dag har en mycket stor påverkan på livskvaliteten och minskar risken för fysiska sjukdomar såsom övervikt, typ 2-diabetes, cancer men också psykiska sjukdomar som depression och demens. Att uppmuntra och ge människor förutsättningar att motionera är därför väldigt viktigt för att hålla nere sjukvårdskostnader och öka välmåendet hos befolkningen.

För att uppmuntra till motion behövs platser med frisk luft och ytor anpassade för motion. I dagens samhälle förstörs allt fler naturområden, parker och andra öppna ytor av hus, vägar och infrastruktur. Människor med tillgång till natur i sin direkta omgivning, mår bättre, är mindre sjuka och knyter bättre an till sitt närområde.

Djurens parti anser att vi måste bli bättre på att värna och utveckla de naturliga grönområden som finns i våra städer. Dagens samhälle är till stor del centrerat kring datorer och stillasittande och det är därför extra viktigt att ge barn och vuxna bra möjligheter att komma ut och aktivera sig.

Att motionera är något som måste uppmuntras redan i tidig ålder då det finns tydliga bevis för att människor som motionerar i ungdomen till större del fortsätter med detta i äldre år. Det är också bevisat att motion under barndomen också bidrar till bättre allmänkondition i äldre år.

Djurens parti vill

- att alla ska ha närhet till öppna ytor och att naturliga platser för motion skapas i alla delar av landet
- verka för att alla kommuner ska ha en plan för att öka motionerandet hos befolkningen

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- att det satsas mer på friskvård och ges ökat stöd till folkhälsobefrämjande enheter inom kommun och stadsdelar som arbetar hälsoförebyggande med utbildning/föredrag, olika träningsformer, kostrådgivning, rökavvänjning med mera
- att det ska finnas klar och tydlig information om var man har möjlighet att motionera
- att alla ska ha tillgång till fysioterapeut på sin vårdcentral
- öka förskrivningen och subventioneringen av fysisk aktivitet på recept (FaR) som sjukdomsprevention och sjukdomsbehandling
- att dagens friskvårdsbidrag bör utökas för anställda inom den offentliga sektorn och innefatta möjligheten att motionera på arbetstid en gång i veckan
- att kunskap om friskvård måste stärkas inom förskola och skola i både teori och praktik.
- att alla elever i grundskolan ska ha lektion i idrott minst två timmar i veckan
- att skolidrotten till större del ska förläggas i naturen då det har positiva hälsoeffekter både fysiskt och psykiskt.

14.8 Kost

En viktig del i vår hälsa är den mat vi äter. Det behövs idag en mer omfattande syn på den kost vi får i oss. Oavsett nivå av motion så är kosten en viktig aspekt för hälsan. Det kommer idag ständigt nya råd och rön kring hur och vad man ska äta. Dessa råd och dieter är ofta påverkade av lobbyorganisationer och saknar vetenskaplig grund. Det är därför viktigt att staten och samhället tar ansvar och vetenskapligt och opåverkat förmedlar vad en hälsosam kost är.

Idag kan en stor del av våra sjukdomar härledas till vad vi äter. Riskerna för hjärtkärlsjukdomar, stroke, diabetes, cancer och underliggande fetma påverkas till stor grad av maten. Man ser i hela västvärlden en utveckling där intaget av kött, mejeriprodukter och socker ökar. Detta medför enligt en lång rad forskningsrapporter att riskerna för flertalet av vår tids största sjukdomar ökar. För att bekosta de ökade sjukvårdskostnader som ohälsan för med sig och samtidigt främja sundare kostval anser djurens parti att en skatteväxling bör ske.

Livsmedelsverket gick 2015 ut med nya riktlinjer kring hur vi bör lägga upp vår kost och enligt dessa riktlinjer är det inte hälsosamt att äta mer än 500g rött kött och chark per vecka. WHO lade också 2015 till processat rött kött, på en lista över ämnen som ökar risken för cancer.

Djurens parti anser att

- en speciell skatt bör utformas och införas på produkter som är dokumenterat ohälsosamma medan livsmedel som är dokumenterat hälsosamma bör förses med en lägre moms
- marknadsföringslagar ska anpassas till att ha ett folkhälso-perspektiv och innebära att striktare regler ska gälla för företag, för att motverka missvisande information om kost och hälsa
- LCHF och andra fett och kött-dieter som inte bygger på forskning ska klassas som vilseledande marknadsföring och inte vara tillåtet i det allmänna rummet
- staten ska verka för nya riktlinjer gällande kost, där man nationellt förespråkar ett fokus på säsonganpassade vegetabilier och ekologisk kost. Kostråden ska genomsyra hela den offentliga sektorn, skola, vård och omsorg.

Partiprogram Djurens parti, version 2.0

- godis och läskmaskiner inte ska vara tillåtna på skolor och sjukhus då Djurens parti vill införa restriktioner mot försäljning av sötsaker, läsk och dylikt inom offentlig verksamhet och istället främja mer hälsosamma alternativ
- kosten inom offentliga sektorn ska genomsyras av ett säsongstänk
- försiktighetsprincipen ska gälla för genetiskt modifierade livsmedel (GMO)
- kraven på märkning av livsmedel ska höjas för att underlätta för konsumenten att veta vad produkten innehåller, var och hur det har producerats och hur det påverkat djur.

15. Tillsammans skriver vi historia

Djurens parti vill synliggöra djurens perspektiv i politiken och därmed skriva politisk historia. Med en empatisk och engagerande politik kan individer ta del av ett samhälle i förändring och samtidigt uppmuntras att ta beslut som leder till att minimera lidande och öka välmående.

Djurens parti är del av en global politisk rörelse som har sina rötter i nittioalets början. Djurpartier skapades ur ett växande motstånd mot hur vi behandlar vår miljö och djuren. Ju mer partier utvecklade sin politik desto mer kopplingar gick att dra mellan hur vi mår och hur vi behandlar vår omgivning. Eftersom detta är ett globalt problem har Djurens parti systerpartier världen över.

2006 valdes det första djurpartiet in i Nederländernas parlament och har suttit där med två mandat sedan dess. 2014 valdes de även in EU-parlamentet tillsammans med det tyska djurpartiet. 2015 var det dags för det portugisiska djurpartiet att få sitt första mandat i Portugals parlament. Djurens parti samarbetar med sina systerpartier för ett gemensamt mål att höja rösten för djuren och representera dem politiskt både nationellt och internationellt, främst på EU-nivå.

Om det finns människor som tror på och verkar för förändring så är denna förändring möjlig. Det har historien lärt oss och det kan även framtiden visa oss. Tillsammans skapar vi en bättre värld där vi omdefinierar värden såsom frihet, ansvar, rättvisa och respekt till deras mer fulländade och empatiska mening. Följ med oss i formandet av ett politiskt Sverige som för första gången har ett politiskt parti inriktat på djurens intressen. Tillsammans skriver vi historia.